

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IV. Jus itaque Episcoporum canone firmatum est quod pertinet ad
populum, consuetudini relictum. Quid iudicij vocabulo intelligat canon
Laodicens.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

Επειτα, ἡ μετὰ τὸ εἶπερ ἡγορημαὶ αὐτῶν, συνέδοκον ἡ ἐκκλησίας πόντος. Apostoli nostri per Iesum Christum Dominum nostrum cognoverunt contentionem de nomine episcopatus futuram. Propter hanc itaque causam perfecta presentia predicti, constituerunt predictos (Episcopos nimirum) & deinceps formam dederunt ut iis defunctis probati alij viri in eorum ministerium succederent &c. ab illis vel deinceps ab alijs viris celeberrimis constituti, universa Ecclesia sibi gratum esse testante.

X. Penes Episcopos arbitrium electionum stetit quondam docet quod Origenis tempestate Hierosolymis accidit. Etenim cum Narcissus Hierosolymorum Episcopus se in locum desertum subduxisset, neminique compertum esset quod se recepisset, visum est his qui finitimis Ecclesijs praeerant ut alterum Episcopum crearent, qui Dius vocabatur: ὁ δὲ τῶν τοῖς τῶν ὁμῶν ἐκκλησιῶν ἀρχιεπισκοπῶν, ἐφ' ἑτέρου μετὰ τὸν ἐπισκόπου χειροτονίας, Διὸς ἰούτου ὄνομα ἦν. apud Eusebium lib. vi. cap. xix.

CAPVT III.

Synopsis.

I. Canon quartus Nicanus χρονοῖς τοῖς ἐπισκοπῶν τριβὴν Μετροπολιτάνῳ ἑνῇ cum Episcopis provincia. Zonaras & Balsamo existimant eo canone in Episcopos translatum esse jus electionis quod antea populis compete-
bat. De sola autem manuum impositione heic agi scripsit Franciscus Florens.

II. Auctoris sententia est, heic agi de utraque actione eligendi & consecrandi, & utramque heic & alibi χρονοῖς vocabulo significari.

III. Post mortem Episcopi, Metropolitani & Episcopi provinciales ad sedem vacantem accedebant, ibique in synodo electionem & ordinationem celebrabant. Probatur ex Concilio Antiocheno & Laodiceno.

IV. Jus itaque Episcoporum canone firmatum est, quod pertinet ad populum, consuetudini relictum. Quid iudicij vocabulo intelligat canon Laodicenus.

V. In synodo ad celebrandam ordinationem coacta adesse debebant omnes Episcopi provincia, vel saltem tres, ceteri enim consensum suum scripto dabant.

VI. Synodus illa habebatur in civitate sedis vacantis, ne clerus & populus civitatis arcerentur a communione electionis.

I. **V**SUS ille in Ecclesia jamdiu receptus, à synodo Nicæna sancitus est canone quarto, quo Episcopi χειροτονία Μετροπολιτάνῳ ἑνῇ cum provinciæ Episcopis committitur. Ambigua vocis hujus Græcæ significatio Zonaram & Balsamonem induxit ut eam de electione hinc interpretarentur, & scriberent electionum jura, quæ olim populis commissa erant, in Episcopos hoc canone transcripta fuisset. De sola autem impositione manuum hinc agi scripsit Ante-

cessor eruditissimus Franciscus Florens ad Tit. vi. de electione, ex Dionysij interpretatione, qui χειροτονία hinc vertit ordinationem: Episcopum convenit maximè quidem ab omnibus qui sunt in provincia Episcopis ordinari. Si autem hoc difficile fuerit, aut propter instantem necessitatem, aut propter itineris longitudinem, tribus tamen in idipsum omnimodis convenientibus, & absentibus quoque pari modo decernentibus, & per scripta consentientibus, tunc ordinatio celebretur. Firmitas autem eorum quæ geruntur per unamquamque provinciam Metropolitano tribuitur Episcopo.

II. Nos verò certum existimamus hinc agi de utraque actione eligendi & consecrandi, quæ χειροτονία sive ordinationis nomine hinc & passim significatur: qui duo actus olim inter se cohærebant, ut monui supra. Alioqui si de sola manuum impositione ageretur, cur tam anxie decerneretur de synodo habenda, de illius judicio, de contentione inter Episcopos, de plurium sententia sequenda?

III. Porro ad vacantem Ecclesiam ordinandam synodus provinciæ veteri instituto cogebatur à Metropolitano in sede vacante celebranda, quæ præficiendum eligebat clero civitatis & plebe præsentem atque consentiente, electumque consecrabat. Neque enim primis illis seculis cleri vel populi postulatio jus aliquod dabat, sed ejus tantum ratio habebatur ab Episcopis, nisi ipsorum judicio alius idoneior præferendus esset: de quo, quemadmodum & de propositis à plebe, Metropolitani cum synodo sua provinciali judicabat. Synodum vocavi hunc Episcoporum conventum, juxta canonem xix. synodi Antiochenæ, qui canonem Nicænum designat & interpretatur: Episcopus præter sententiam Metropolitani nullo modo ordinetur. Mox: Et ita sub plurimorum vel præsentia vel decreto ordinatio celebretur. Omnium enim, si fieri posset, vel saltem plurium Episcoporum præsentiam desiderabat.

Idem ordo constituitur etiam canone XIII. Laodiceno: *Ut Episcopi, judicio Metropolitanorum & eorum Episcoporum qui circumcirca sunt, provehantur ad ecclesiasticam potestatem, ij videlicet qui plurimo tempore probantur tam verbo fidei quam recte conversationis exemplo.* Hunc canonem de electionibus disertè interpretatur Martinus Bracarenfis, & ex eo Hincmarus.

IV. Ex quibus canonibus apertè conficitur Episcoporum promotionem judicio synodi plenissimè permissam. Et ne consultatio quæ cum clero & plebe habenda est, auctoritate canonis fulta, contumaces redde-

* sic videnda non sunt, ut fecit Iunius, descriptas officiorum vicariis reliquerunt.

ret civium animos Episcoporum iudicio, ejus mentio omiffa est in canonibus, relicta in re- rim consuetudine jam recepta de tractatu electionis habendo cum clero & plebe civitatis. Ius itaque Episcoporum canone firmatum est. Quod pertinet ad populum, consuetudini relictum est. Iudicium porrò, cujus meminit synodus Laodicensis, exercebatur in dispungendis eorum meritis qui proponebantur vel à clero vel à populo civitatis, vel etiam à singulis Episcopis, quæ discussio verbo juris *ἀνακρισις* dicitur. Pronuntiatio verò illius iudicij, quo renuntiabatur antistes, dicebatur *ἀφροξίς*; ut apud Gregorium Nazianzenum orat. XIX. & alibi.

V. Ceterum hæc synodus ex omnibus Episcopis provinciae constare debebat, vel saltem ex tribus præsentibus, qui electionis negotium agebant, iudicioque suo quis præficiendus esset decernebant. Quod obtinebat, quoniam abentem consensum scripto dabant rebus gerendis, & tres illi cum Metropolitanis auctoritate omnia agebant; qua cessante, omnia fuissent irrita, ut docent canon Nicænus IV. & VI. & canon XI. X. Antiocherus. Enimvero si dissidium aliquod inter Episcopos de præficienda persona disceptantes accideret, sententia plurimorum potior erat; quemadmodum decernit canon sextus Nicænus, & XI. X. Antiochenus.

VI. Synodus autem ista habebatur in civitate sedis vacantis, ut dixi, ne clerus & populus civitatis arcerentur à communione electionis: qui testimonium tamen ferre debebant de persona eligenda, & desideria sua proponere, repulsam quoque dare, si utilitati ecclesiasticæ id expediret. Testimonij ferendi ab aliquo necessitas insinuat in canone Laodicensi, qui præcipit probata per longum tempus conversationis viros ad episcopatum esse promovendos. quæ probatio rectè institui non poterat nisi adhibitis ex Ecclesia & plebe testibus.

CAPVT IV.

Synopsis.

I. Athanasij electio & ordinatio peracta est in synodo apud Alexandriam habita, iuxta postulationem civium. Probatum ex epistola encyclica Episcoporum Ægypti, quæ extat apud Athanasium.

II. Probatum item ex Athanasio electionem illic debere fieri ubi est copia cleri & populi præsentis, id est, in civitate sedis vacantis.

III. Ex eo autem capite validè Constantium Imperatorem & Arrianos exagiat Athanasius, quòd Gregorium sibi superposuissent ignotum populo repug-

nanti, seque expellerent populis gratissimum. Scribit ergo id tentari adversus Apostolorum traditionem & antiquos Ecclesie mores.

IV. Eandem canonum violationem in eadem causa Athanasij graviter Arrianis exprobrat Papa Julius. Ex quo colligitur necessarium esse cleri populi que consensum in constituendo Episcopo.

V. Tum, Episcopi institutionem à provincia Episcopis in ipsa Ecclesia fieri debere, & promovendum à clero ipsius Ecclesia petendum.

VI. Invenitur mentio epistola Concilij Nicæni ad Alexandrinos.

VII. Ex Constantini rescriptis patet quam Episcoporum partes fuerint in electionibus, quam verò plebis.

VIII. Eadem praxis confirmatur aliquos exemplis illustribus ex antiquitate.

IX. Probatum etiam ex controversia de episcopatu Ephesino, quæ agitata est in Concilio Chalcedonensi, Eusebium Episcopum Ancyrans in eodem Concilio dixit habendam provincie synodum in civitate cui ordinandus est Episcopus.

X. Decretum fiebat à Clericis & civibus; quo à Metropolitano petebatur Episcopi ordinatio, aut ejus qui à civibus designatus esset, aut alterius qui esset idoneus, arbitrio Metropolitanis cum sua synodo.

I. **S**ED ne conjecturis solùm niti videamur, utrumque probabimus illustribus exemplis electionum actarum post synodum Nicænam. Docebimus itaque & synodum habitam in civitate sedis vacantis ad electionem ordinationemque faciendam, & exploratam prius cleri atque populi sententiam.

Nullis poterat magis patere synodi Nicænae sententia quam Ægyptiis Episcopis qui paulò post peractum Concilium Athanasium ordinarunt. Illi verò in sua encyclica, quæ habetur in apologia secunda Athanasij, testantur omnem multitudinem populùmque Ecclesiae catholicae in unum coactum, quasi in speciem unius corporis & animæ, clamoribus vociferationibusque postulasse Athanasium Ecclesiae Episcopum dari, idque publicis votis à Christo experiri, nosque ut faceremus, inquit illi, per multos dies & noctes iurejurando obtestatos fuisse; cum interea nec ipsi ab Ecclesia discederent, neque nobis discedendi facultatem permitterent. Infra: Porro quod nostrum plerique ipsum sub omnium oculis exclamationibusque Episcopum creaverint, nos ipsi testes fide digniores sumus iis qui absuerunt & mentiuntur. ὅτι πάντες ἰδόντες τὸ πλῆθος ἐκ πατρῶος ὁ λαὸς τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ὡσπερ ἐκ μιᾶς ψυχῆς ἑσθμάλως συνελθόντες ἀπέβωσαν, ἕκαστος αἰτοῦντες Ἀθανάσιον ἐπίσκοπον τῆς καθολικῆς. τοῦτο ἡμεῖς δημοσίᾳ τῶν Χριστῶν, ἔ τοῦ ἰοῦ ἡμᾶς ἄρχιστον ποιῆν ἐπὶ πλείους ἡμέρας ἔ νύκτας, μήτι αὐτοὶ τῆς καθολικῆς ἀφιστάμενοι, μήτι ἡμᾶς ὑπετίθεισιν ἀφιστάμενοι. ΜΟΧ: ὅτι ἡ πλείους ἡμεῖς αἰσῶν ἐχειροδνησαν ὑπὸ τῶν πάντων ὄλων ἔ βολαῖς, μαρτυρῆσαι πάντων ἡμᾶς ἀξιοπιστοῖσιν ἑσθμάλως ἔ ψόντων ἔ ψόντων.